

In elke Waterspiegel vragen wij een columnist zijn of haar visie te geven op een actueel thema. Deze keer is dat Luuk Rietveld, professor of Drinking Water & Urban Water Cycle Technology, TU Delft.

Gewoon WEL aan denken

Gedurende mijn sabbatical in Costa Rica van afgelopen halfjaar heb ik ruim de tijd gehad om te reflecteren op onze watersector. Costa Rica staat bekend als een relatief ontwikkeld land met een prachtige natuur, die ook dienstdoet als waterbuffer. Er zijn echter ook veel bedreigingen en problemen; de watervoorziening in Costa Rica is bijvoorbeeld niet optimaal.

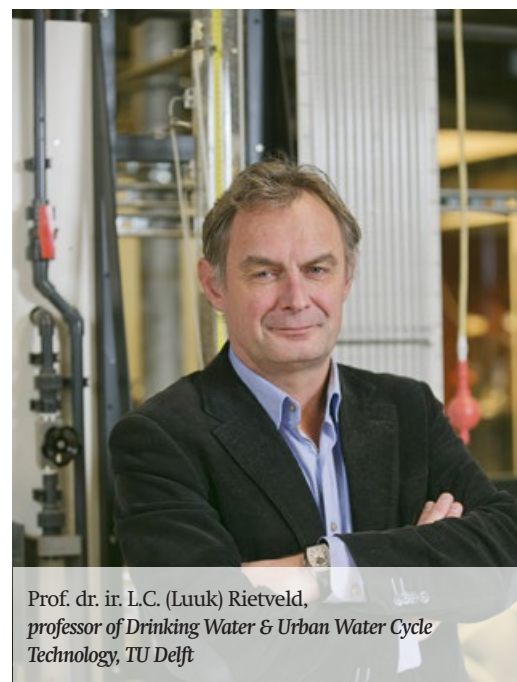
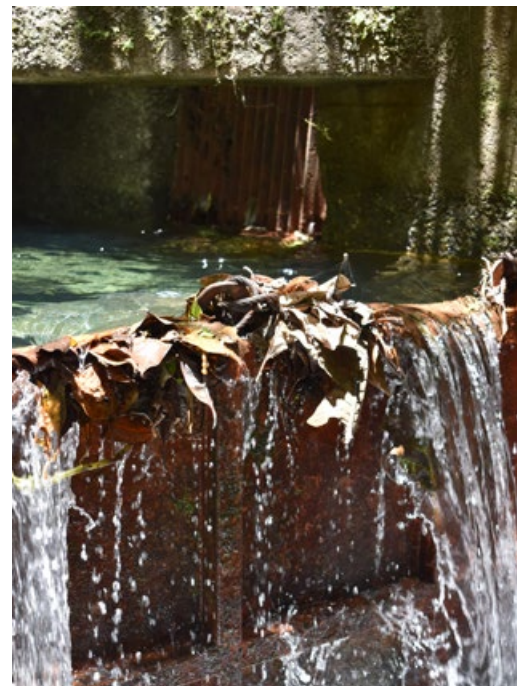
In grootstedelijke agglomeraties krijgt men het niet voor elkaar om 24 uur per dag te leveren, en de waterkwaliteit laat te wensen over. Bij het grootschalig verbouwen van bananen, ananas, suikerriet en koffie worden veel pesticiden gebruikt, die uiteindelijk in het grondwater terecht komen. Daarnaast stroomt veel huishoudelijk en industrieel afvalwater ongezuiverd de rivieren in, wat tot eutrofiëring van de reservoirs leidt en zorgt voor plastic soep in de oceanen.

Veel van dit soort problemen hebben wij in Nederland ook gehad, maar uiteindelijk zijn we ze, tot op zekere hoogte, te boven gekomen. Maar, we zijn er nog niet. Met hoeveel verontreinigingen, die in het verleden zijn geloofd, hebben wij nog te kampen? Nu nog steeds worden het gebruik en het lozen van persistente microverontreinigingen gedoogd. We denken niet aan de langetermijnconsequenties of sluiten bewust onze ogen voor de gevolgen. We hebben nu wel mooie bermranden langs boerensloten om directe afstroming te voorkomen, maar we verspreiden nog steeds gif in het milieu. Dit om hoge opbrengsten van onze gewassen te verkrijgen en de prijs van onze gewassen laag te houden. Maar is dit duurzaam?

Als wij opnieuw mochten kiezen, en wel goed zouden nadenken, zouden wij dan weer voor dezelfde ontwikkeling gaan? Zouden wij weer eerst veel van onze natuur verwoesten en die dan weer geleidelijk proberen te herstellen? Veel van onze huidige natuurgebieden zijn (grond-) waterwingebieden. Met de kennis van nu, hadden we die niet veel groter moeten maken?

Tijdens de coronacrisis zijn we even wakker geschud en vroegen we ons collectief af of wij niet op te grote afstand van de natuur leven. In Costa Rica kwamen de meeste gevallen van coronabesmettingen in eerste instantie voor bij de seizoenarbeiders, die in erbarmelijke omstandigheden in de landbouw en de constructie werken. Echter, bij veel indianenstammen kreeg het virus geen voet aan de grond, omdat zij in evenwicht met de natuur leven.

Costa Rica wil zich nu verder ontwikkelen. Aan de ene kant wil het land CO₂-neutraal zijn; aan de andere kant ook fruit exporterend zijn. Men wil een ecologisch paradijs zijn, maar ook veel toeristen aantrekken. Hoe kan Costa Rica een duurzame sprong vooruit maken? Welke waarden uit onze watersector zouden wij aanbevelen aan onze collega's in Costa Rica en welke fouten zouden zij niet moeten maken? Ik zou zeggen: ga voor een perfect water- en sanitatiesysteem, toegankelijk voor iedereen. Zorg voor meer wateropslag in watervoerende pakketten, als de duinen, en combineer dit met natuurbehoud. Bind de strijd aan met gebruik van bestrijdingsmiddelen, ga voor volledige recycling van grondstoffen en promoot geen grootschalige landbouw, behoud alle primaire bossen en leef in evenwicht met de natuur. Denk nu na over de toekomst.

Prof. dr. ir. L.C. (Luuk) Rietveld,
professor of Drinking Water & Urban Water Cycle
Technology, TU Delft